

САВЕЦКАЯ ВЕЛДARУСЬ

ВЫДАНЬНЕ ўСЕБЕЛАРУСКАГА ВЫКАНАўЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАў

Пралетары ўсіх краўў, злучайцеся!

Конт нумару—15 руб. (вып. 22 г.)

Падпісная плата—
Звычайная—400 р., льготная—300 р.
Плата за абвесткі—500 руб. на радок пятаў.
Сьпешныя—на 50% даражэй.
Плата за публікацыю аб страдзе дакумантаў:
для членаў саюзу—700р.
для іншых грамад.—1500р.
Чаров. і ўтрыманьне Сап. Забеспічэнь—дарэм.
Падпіска і абвесткі прымаюцца ў Конт.
агавядае пры Дзяржаўным Выхадзе.
(Менск, Петрапаўлаўская, 8).

Адрэс рэдакцыі і адміністрацыі
МЕНСК, Зігарыўская, 97.

Трэці год выданьня.

Штодзённая газета.

№ 282 (687). Серада, 20-га сьнежня 1922г.

Саюз Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Дэкларацыя IV Усебеларускага Зьезду Саветаў

(Прынята аднагалосна).

Савецкая Беларусь, толькі надаўна вызвалена з пад ярыма міжнароднага капіталу злучанымі старанымі рабочых і сялян Беларусі, пры самым чынным падтрыманьні працоўных усіх братэрскіх Савецкіх Рэспублік, у сваёй штодзённай працы, палітычным і гаспадарчым будаўніцтве заўсёды памытала аб адзінастве заданьняў і мэтаў барацьбы, якія зьяўляліся працоўных усіх братэрскіх Рэспублік.

Рабочыя і сяляне Беларусі разам з рабочымі і сялянамі ўсіх Савецкіх Рэспублік заўсёды і няўпыхна імянуліся адзінаццёвым адной мэтай—стварэньню адзінаму ўзмацаванню ўлады Саветаў дзея барацьбы за камунізм.

У гэтай барацьбе працоўных усіх братэрскіх Рэспублік сустрапі адзіны фронт усясьветнай буржуазіі. Усясьветны капітал вельмі ласна ўзду пад увагу агудьласць палітычнай і гаспадарчай арганізацыі насабных Савецкіх Рэспублік, на робчы дася гэтага ніякіх розьняў паміж імі, імянуцца скінуць Савецкую ўладу, незалежна ад таго, пад якім нацыянальным сьцягам гэты лад зьдзейсьніўся. Толькі злучанымі старанымі працоўных усіх Савецкіх Рэспублік удалося адстаяць і ўзмацаваць Савецкую ўладу, ўладу рабочых і сялян. Гэты саюз ўзмацаваньня крывёю дэсятнаў тысяч рабочых і сялян уражэняў Беларусі, РСФСР, Украіны, Закаўказскіх Рэспублік на фронтах 3-хходнім, Усходнім і Паўднёвым.

Усясьветны капітал пераканаўся ў немагчымасьці збройным чынам скінуць ўладу працоўных. Але гэтым барацьба проці Савецкай ўлады ня спыняецца. Яна будзе цягнуцца далей з яшчэ большай упартасьцю, чымся да гэтага часу. Але ў адлічч ад ранейшага шэрмаду, усясьветны капітал імянецца скінуць ўладу Саветаў абходным шляхам, шляхам сабытання нас рознымі дагаворамі і заўладаньнем нашай будняй прамысловасьцю.

У сваёй барацьбе проці ўлады Саветаў усясьветная буржуазія ня мае нічога проці таго, каб выкарыстаць і маанты нацыянальны і самастойнае існаваньне насабных

Рэспублік. Усясьветная буржуазія думае праць пэлы шэраг дыплетматычных махінацый разлучыць сілы рабочых і сялян Савецкіх Рэспублік і разьбіць кожную Рэспубліку наасобку, выкарыстаўшы нацыянальны шавінізм дробна-буржуазных слабаў населяньня насабных Рэспублік.

Неабходнасьць арганізацыі максімальнай працівадзейі імянецца ўсясьветнага капіталу эканамічна нас заяваўдыць высювае, як першачарговае заданьне, утварэньне болей дэснай палітычнай і эканамічнай сувязі, аб'яднаньне палітычнай, гаспадарчай і эканамічнай працы насабных Савецкіх Рэспублік, стварэньне адзінага рабоча-сялянскага фронту ўсіх Савецкіх Рэспублік проці адзінага фронту ўсясьветнага капіталу.

Чацьверты Усебеларускі Зьезд Саветаў рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў лічыць, што прапаганда ўсеўкраінскага Зьезду Саветаў аб неадкладным афармленьні ўжо фактычна існуючага Саюзу Савецкіх Рэспублік, аб'яднаючы проці адзінага фронту ўсясьветнага капіталу сілы рабочых і сялян усіх Савецкіх Рэспублік на грунце ўзаемнай роўнасьці, дэснай палітычнай і гаспадарчай сувязі, адначасна з гэтым забяспечваючы самастойнае нацыянальна культурнае будаўніцтва і ствараючы неабходныя гаранты дэялы вылучэньня гаспадарчай ініцыятывы кожнага сабра, адпавяднае жыцьцёвым інтарэсам Савецкай Беларусі і дэялы гэтага павінна атрымаць хутчэйшае ажыцьцяўленьне на надыходзячым Зьездзе ўсіх Савецкіх Рэспублік.

Чацьверты Зьезд Саветаў Беларусі, выказваючы сваю глыбокую паўнасьць, што Зьезд РСФСР супольна з прадстаўнікымі Украіны, Беларусі і Закаўказскіх Рэспублік створыць адзіны, моцна зьяўляны саюз працоўных усіх братэрскіх Рэспублік, даручае сваёй дэлегацыі, выбіраемай дэялы прыняцьця ўдзелу на Усерасейскім Зьездзе Саветаў, дэялы выдча працы Зьезду ўрчытае аблінацьне і выплаўці фармальныя акты, замаюнаваючы братэрскі Саюз Сацыялістычных Савецкіх Рэспублік.

Зьезд камітэтаў сялянскай узаемадапамогі.

МАСКВА, 18-12. На усерасейскім зьездзе камітэтаў сялянскай узаемадапамогі т. Малышаў у дэяладзе аб стварэньні фонду узаемадапамогі зазначыў, што крывінамі апошніх павінна быць дабравольная самаабкладка сялянства. З дэяладам аб мерах аднаўленьня сельскай гаспадаркі выступіў член камітэту Наркамзему Мітрафан, які зазначыў, што Савецкай уладай адпушчана 50.000.000 пудоў павёна, расходуваны міліёны залатых рублёў на барацьбу з сельска-гаспадарчымі шкоднікамі, арганізоўваецца культура

ра палешанскага пасена, створана 42 дзяржаўных племянных расадыкі, у 50 х губэрнях існуе 2.500 аграрна-наічных пунстаў, усяго аграрнаму прудуе 5.200 чалавек, за мінулы год было арганізавана 1700 сялянскіх курсаў. Садападаць Жэлінін зазначыў, што на ўсёй рэспубліцы 3.400.000 сялянскіх гаспадарак аб'яднаны ў розныя выгяды пачатковых каапэратываў. Прадаючы Народнага Камісарыату Унутраніх Спраў Крывошан зазначыў, неабходнасьць ўдзелу камітэтаў узаемадапамогі ў барацьбе з пажарамі.

Здаарэньні у Польшчы.

Абвінавачаньне ўкраінскіх дэпутатаў.

Поспек вільямскіх украінцаў на выбарах да Сейму і Сэнату не дае пакою польскім шавіністам. Вадзеца зацятая барацьба, к б ня даць магчымасьці ўкраінскім дэпутатам выплаўці свой дэпутатскі абавязок. Адын з дэпутатаў (Луквіч) знаходзіцца ў сьледчай турме, трое дзугіх (Прыету, Падгорскі, Паішчук) вынавацаца у парушэньні грамадзянскага парадку. Акружны Суд у Луцку патрэбаў ад Сейму іх вадчы. Таксыма ставіцца пад знак запытаньня манлат Камазаўча проціў якога высюваюць даказаньні, што ён не зьяўляецца польскім грамадзянінам.

„Працэнтная“ норма.

Чорнасоценныя выборкі польскага вагшаўскага студэнтства знаходзіць волгукі у Вільні. Так, з польскай чорнасоценнай газеты «Роч Паспаліта» за 7 сьнежня г. г. (вядарне выданьне) даедаць, што агульнастудэнтскі сход (важмецца, толькі польскіх студэнтаў) влікай большасьцю галасоў прыняў пастанову аб працэнтнай нормі для жыдоў.

Склад новага габінэту міністраў.

ВАРШАВА, 18-12. У склад новага габінэту міністраў Польшчы ўаходзіць: прэмер—Сікорскі, міністр працы—Дароўскі, кіруючы спразамі гандлю і прамысловасьці—Страсбург, міністр грашовак спраў—Ястрыжонскі, міністр замежных спраў—Скжыньскі, міністр земляробства—Рачынскі, вьенны міністр—Соснікоўскі. Пэрсудзікі назначан начальнікам генэральнага штабу.

Надзьвычайнае станьвішча ў Варшаве.

ВАРШАВА, 18-12. Новы савет міністраў блясьціў у Варшаве надзьвычайнае становішча. Зволон шэраг чыоўнік у міністэрства ўнутраных спраў, у тым ліку дэрктар дэпартаманту грамадзянскай безапэкацы Урбановіч, заадачкі адзелаў праку Мэнкоўскі, начальнік дэфэа зьвязі Сьварскі. Усе зволеньня замечены ваісковымі.

Саюз пралетарыату гораду і вёскі за ліч аб барацьбы.

ВАРШАВА, 18-12. Саюз пралетарыату гораду і вёскі выпусціў лістоўку з клічам да польскага пралетарыату выступіць супроць польскіх фашыстаў на барацьбу з буржуазнай рэакцыяй. Лістоўка канфіскавана ўрадам. Польскія камуністычная партыя в пусціла лістоўку з клічам арганізаваць супольна наступуючай буржуазіі адзіны фронт пралетарыату.

Беларускім і ўкраінскім дэпутатам парэжаюць забойствам.

ВАРШАВА, 18-12. У Варшаву скліканы ў поўнай біявой гатоўнасьці тры пяхотныя дэвізі, Беларускі і Украінскі дэпутатскі саюмы атрымалі ананімныя лісты з перасьцярагаі, што будуць забіты, калі не адмовіцца ад сваіх мандатаў.

Улада Фашыстаў.

Св. бода дзеяў для Мусаліні.

РЫМ, 16-12. На пасяджэньні влікага фашыскага савету з удзелам Мусаліні абгаварываўся праект пераіначаньня фашыскай міліцыі ў міліцыю нацыянальнай бэапэкакі, цалком падначаленай Мусаліні. Апошні зьявінуўся к габінэту міністраў з патрабавацьнем даць яму поўную свабоду дзеяў у выпадку патрэбы зьнішчаць супроцьфа-

шаскія выступленьні. Габінэт выканаў патрабавацьне Мусаліні.

Фашысты баяцца за свой лёс.

РЫМ, 16-12. На фашыскай ўрад з усіх бакоў сьплочыцца напалкі за невыкананьне абавязаных рэформаў. Фашысты ўжо баяцца за свой лёс, чым тымчасьці патрабавацьне Мусаліні даць яму дыктатарскія поўнамаанты.

Разныя васткі.

10-ці гадзіньны працоўны дзень.

БЭРЛІН, 17-12. Савет народнай гаспадаркі паставіў усецьці 10-ці гадзіньны працоўны дзень для будучыньных рабочых і дэзволіць звышнэрміноваму працу, адхілўшы прапанаваньне ўраду аб забароне начной працы для падростаў.

Англія не дапусьціць узмацненьня Францыі.

ЛЭНДАН, 17-12. У афіцыйным органе ангельскага ваеннага міністэрства надрукован артыкул, які падкрэсьлівае, што Англія ня можа дэпугціць кантролю Францыі над Рурскай вобласьцю, бо Францыя зрабілася б тады больш страшнай пгрозай для Эўропы, чымсь Прысія напярэдадні вайны.

Дапамога забастоўшчыкам.

БЭРЛІН, 17-12. Настрой забастоўшчыкаў у Людвігсфэне бад'еры. Статэчны камітэт атрымаў матарыяльную дапамогу ад французскай камуністычнай партыі, чэхаславацкага саюзу пільшчыкаў і расейскага саюзу ткачоў.

Радэк аб працы кангрэсу міру.

БЭРЛІН, 17-12. На Гаагскім кангрэсе т. Радэк у прамаве зазначыў, што павядзеньне большасьці ўдзельнікаў кангрэсу зрабіла немагчымым ня толькі стварэньне адзінага пралетарскага фронту, але наогул усялякае выступленьне супроць вайны. Лэзоўскі заявіў, што кангрэс займаўся днём толькі слова-гаварэньнем. У заключнай прамаве Томас заклікаў дэлегатаў ня слухацца людзей, якія патрабуюць увазьяньня вьтэшны сьрад садаат і матросаў бо сацыялісты ня маюць права рабчы гэтага.

Група латвійскіх камуністаў—у Расею.

МАСКВА, 18-12. У кутнім часе з Рыгі вьязжае ў Расею група абменьваемых латвійскіх камуністаў.

Дэманстрацыя супроць саб. тажу ўраду.

ВЕНА, 17-12. У Вьенгры адбыліся сялянскія дэманстрацыі прагэсту супроць сабатажу ўраду ў зямельнай рэформе.

У Савецкай Фэдэрацыі.

Дэкларацыя рэвалюцыйнага камітэту Д.-У.Р.

МАСКВА, 18-12. Рэвалюцыйны камітэт Д.-У.Р. абвясціў дэкларацыю, па якой ўсе законы і абавязальнасьці Д.-У.Р. у гэтых гатовах і эканамічнай абвясчаюцца захоўваючымі сваю чынасьць, наколькі яны не парэчаць новай эканамічнай палітыцы РСФСР. Быўшы банк Д.-У.Р., пераіначаны ў дэлева-ўсходні банк, які дзейнічае на расейскай аснове; захоўваецца свабода залатога звароту на Дэлева-ўсходні краіне.

Новыя кнігі.

МАСКВА, 18-12. 18-га сьнежня Дзяржаўным Выхадствам выпушчаны вось якіх кнігі: Ленін—том 4-ты «Лекцыі» за 1900—1903 год; Ленін—том 10 «Матэралізм і эмпірызакрытыцызм»; Грыгор'ёў—«Кароткі курс хіміі»; Валчанскі—«Дэякі мір у чыслах».

Выпуску сярэбраных і залатых грошай.

ПЕЦІРБУРГ, 18-12. На манэтным дэярэ поўным ходам ўдэ чыкава сярэбраных манет і вадрыхлоўка чапані чырвонаў.

Патрэбна дапамога.

СІМБІРСК, 17-12. На губэрні галадуе амш 100.000 чалавек. Дапамога АРА і Чырвонага Крыжу не адвядвае ўсіх галадуючых.

Камісарыят прамысловасьці і гандлю.

МАСКВА, 18-12. На парадзе прамысловасьці і транспарту Сьмілга прапаву злучыць у С.П.Т. Камісарыят Унутранага Гавляю і Народна Камісарыят Замежнага Гавляю ў адзіны Камісарыят Прамысловасьці і Гавляю. Краснашчыкаў у дакалае аб фінансыраваньні прамысловасьці зьявлячы, што Дзяржаўны банк павінен адмовіцца ад непасрэднага фінансыраваньня прамысловасьці, перадаўшы гэту справу прамысловому банку.

Кіеўская контрартава арка.

ХАРКАЎ, 18-12. У Кіеўскай контрартавай аркацы прамуды дэяны ўдзел 20 аграрна-наічных выдэлаў кавэсцызмунаў і влікіх прыватных армаў. Чэкастэа-наікаў (вакцэрацыя імянецца на армарку сельска-гаспадарчых мааньяў). Шэраг атракціваўца зьява ад чужацыных фірмаў аб жадацьці прымаць удзел у армарцы.

IV УСЕБЕЛАРУСКІ ЗЪЕЗД САВЕТАУ.

Новы урад С.С.Р. Беларусі.
(1-я сесія Ц. В. К. Беларусі).

Новы прэзідыум Ц. В. К.

18 га сьнежня пасля зачынення Зьезду Саветаў адбылася 1-я сесія новаабранага Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Беларусі. В. Бран прэзідыум Ц. В. К. і Рада Наркомаў Беларусі.

У прэзідыум Ц. В. К. выбраных т. т. 1) Чарвякоў (старшыня), 2) Вагункі, 3) Гэтвэр, 4) Славіскі 5) Ходаш, 6) Нэдэль і 7) Сташэўскі (сэкрэтэр).

Новая Рада Наркомаў.

У Раду Наркомаў выбраны: Старшыня Рады Наркомаў і Н. Р. ком замежных спраў т. Чарвякоў, Нарком ваенных спраў—т. Адамовіч, в. месын—т. Штакоў, Нарком унутр. спраў—т. Малаковіч, асветы—т. Ігнатоскі, земляроб.—т. Славіскі, шк. в. дар.—т. Стакоўск.

- » фінансаў—т. Талуціс.
- » юстыцыі—т. Гэтвэр.
- » рабоча-сялянск. інспэкцыі—т. Руманав.
- » працы—т. Нэдэль.
- » харч. спраў—т. Адамайтыс.
- » сацыял. забясп.—т. Марцінін.

Старшыня Рады Народнай Гаспадаркі—т. Карлешын, намесьнік—т. Міленкі.

Увоўважаны Наркамату почт і тэлеграфу—т. Грыдаўшкі.

Увоўважаны Наркамату замежнага гандлю—т. Ленскі.

Старшыня Г. П. У. т. Ольскі.

Загадчык Статбіюро—Шкубар.

Старшыня Вышэйшага Суда—Малаковіч.

Паўвамоцны прадстаўнік Беларусі ў РСФСР—т. Міров.

Намеснікам Старшыні Рады Наркомаў выбраны: т. т. Вагункі і Гэтвэр.

Рэзалюцыя

IV-г Усебеларускага Зьезду Саветаў па дакладу Народнага Камісарыяту Землягаспадарства

Заслухаўшы даклад Наркамзема, IV Усебеларускі Зьезд Саветаў, баручы пад увагу ўсе цяжкасьці ва ўраўнаважанай працы, прызнае працу Наркамзема здавальняючай і даручае яму ў далейшым у сваёй працы кіравацца ніжэйшымі:

1) Прызнаючы, што ўпарадкаваньне зямельнага адносна сярод гаспадарчага жыларэка стварэньнем варункца моцнага і законнага карыстаньня зямлёю на грунце закону аб працоўным землекарыстаньні і дадатковых да яго інструкцый, указаньняў і тлумачэньняў—зьяць важнейшай прадчаснай хуткага і пільнага падважна сел. гас. лічбы, што праца па размежаваньню зямлі і асабліва па ўнутры-сельскаму размеркаваньню павінна вярнуцца з неабходным напружаньнем, разлічваючы на сканчэньне грунтоўнай працы па размежаваньню зямлі ў найкаротшыя тэрміны.

При гэтым у аснову працы па размежаваньню зямлі на будучы год павінна быць положена:

а) Размеркаваньне і размежаваньне зямлі дзяржаўнага значэньня: савецкіх гаспадарак, калектывных гаспадарак, адвадзэньне зямлі гародам, установам, адмежаваньне лясных абшараў ад зямель сельска-гаспадарчага назначэньня і іншых.

б) Скванчэньне рэгуляцыі і размеркаваньня зямлі запаснага фонду і адшуканьне запаснага фонду і дзеля адвадзэньня беззямельных і малазямельных грамадзян.

в) Устаўляньне цвёрдых нормаў землекарыстаньня па асобных раёнах Беларусі, абследаваньне напобурацоўных гаспадарак, абрэзка іх да нормаў, вызначэньне ў парадку размежаваньня лясной абшараў, на маючых значэньня для лясной гаспадаркі і размеркаваньне атрыманнага гэтым шляхам зямельнага фонду.

г) Правядзэньне ўнутрысельскага размеркаваньня і размежаваньня міжсельскай прапарэцыі.

д) Правядзэньне рэгістрацыі зямлі і землекарыстаньня.

е) Правядзэньне ў жыццё ўпарадкаваньня і рэгуляцыі сельска-гаспадарчага будаўніцтва.

2) Дзеля зьдзяжэньня ўсіх існуючых асобных законаў аб зямлі ў адні агульны і зразумелы працоўнаму жылгетву закон, даручыць Наркамзему распрацаваць кодэкс аб зямлі і ўнесці яго на зацьверджэньне Ц. В. К. Беларусі не пазьней лютага 1923 г.

3) Дзеля намечаных плянаў далей-

шага адраджэньня савецкіх гаспадарак правідовым, правідаць, што гэтае буднае землегаспадарства разьвіецца слаба з прычыны недакучтэ ароцкаў і тэхнічных сілаў.

Дзеля таго, што савецкія гаспадаркі павінны стаць культурнымі расаднікам і племяннага насеньня і племяннага быдла дзеля даставы іх сыялянскім гаспадаркам, Зьезд лічыць патрэбным правасілі адраджэньне савецкіх гаспадарак у в. каротшы тэрмін. Дзеля гэтай мэты даць ім доўгатэрміновы крэдыт праз часцічную беспрэцэдэнтную пазычку з харчовага падатку на 1922 г. з пагаднэньнем яе ў працягу пачэў гадоў.

4) Дзеля хутчэйшага адраджэньня і далейшага разьвіцця сельскай гаспадаркі, апрача аграрнага, в. тэрмінарыш палюг сыялянства, прызнаць неабходным стварэньне сельска-гаспадарчага крэдыту дзеля выданы пазычак беднаму сыялянству і сельска-гаспадарчым аб'яднаньням. Адною з крыніц такога крэдыту павінны быць пасенны фонд, які знаходзіцца ў распрадэжэньні Наркамзему і забяспечвае ўстойлівасьць сыялянскай гаспадаркі в. агульна і асабліва слабых гаспадарак у неураджывацы гады.

5) Дзеля таго, што экасплятыя лясу, лясная дагэтуль выдэцца лічным лесазагат. арганізац. на тэрыторыі палюг сыялянства лясной гаспадаркі, але, наддварот, пугаршыя яго (што выяўляецца ў высаканьні лясу ў неадзначаных дэяняках, астугленьні бяз ухитку сьсечаннага дрэва ў працягу дзювога доўгага часу, высаканьні будаўлянага лясу на дрэвы і т. д.)—прызнаць вельмі неабходным упарадкаваньне лясной гаспадаркі рэспублікі. Даручыць Цэнтральнаму Выканаўчаму Камітэту і Радае Народных Камісарыяў падрабязна адзяміцца з гэтым пытаньнем і разьвядзці яго ў першую чаргу.

6) Прызнаючы, што грунтна экасплятыя жыцця Беларусі зьяўляецца сельскай і лясной гаспадарка і баручы пад увагу яго ўспадчэньне становішча, лічыць, што на падважце і ўпарадкаваньне асабліва лясной гаспадаркі належыць зьяўнуць асабліваю ўвагу і тэаоліць расходунаць на гэтую патрэбу грашавыя сродкі з выступаючых на Наркамзему даходаў у абхвачэньне сыялянскіх арганізацыяў. Дзеля адраджэньня лясной прыналежна неабходным устаўляць за высаканьня абшараў, незалежна ад падаважнай платы, 0/00 імічыньні на працягу адраджэньня лясу.

7) Прыдаючы вельмівае значэньне ролі сельскай гаспадаркі на Беларусі, Зьезд прызнае неабходным удзель Наркамзему ў падатковай палітыцы і магчымасьць вызвалэньня ад падаткаў недастатчна ўзмацаваньня галіны сельскай гаспадаркі і толькі што ўв. дзімых у іх культураў (в. агульна, травасяньне і т. д.).

8) Баручы пад увагу значныя абшары білету на Беларусі і неабходнасьць выкарыстаньня іх праз абшарнае іх у культуры в. даручыць Наркамзему пачаць мэліарацыйную працу і адшукаць сродкі на стварэньне мэліарацыйнага фонду.

9) Дзеля аднавадзэньня жылгетва з сучасным арганізмам сельскай гаспадаркі, сельска-гаспадарчай і кустарнай прамысловасці, а таксам і з дасягнэньнем сельска-гаспадарчай в. агульна і практыцы, прызнаць неабходным арганізацыю коштан дзяржаўнага мясцовага выставкі і прычынь удзел ва ўсерасейскай выставіцы ў 1923 годзе ў Масаве.

10) Цэнтральнаму Выканаўчаму Камітэту і Наркамзему зьяўраць асабліваю увагу на разьвіццё сельска-гаспадарчых вучэбных устаноў на Беларусі і падтрыманьне істаючых, асабліва Беларускага Дзяржаўнага Інстытуту Сельска-Гаспадаркі.

11) Прызнаючы, што ў сучасным момант сельска-гаспадарчая кааперацыя зьяўляецца павучкаю да разьвіцця і падважцы сельскай гаспадаркі ў цэлку, даручыць Ц. В. К. і Наркамзему ўсімі спосабамі дапамагаць утварэньню кааперацыйных і калектывных аб'яднаньняў, усмі спосабамі прыцягваючы да гэтай працы шырокае сыялянскае масы на грунце калектывна-кааперацыйных прынцыпаў і шырока падтрымліваць іх як пазычак, так і пасылкаю ў гэты аб'яднацьні арганізатараў.

12) Баручы пад увагу важнасьць і ўдзянасьць працы Наркамзему, Зьезд лічыць неадпусьцімым ураўнаважэньне крэдытаў на зацьверджаных сыметках Наркамзему.

лежыць прытрымлівацца в. агульна момантаў:

При пераглядзе кварталнах бюджэтаў і пабудаваньня далейшых бюджэтаў і каштарысаў далей апрацаваць дзяржаўныя і мясцовыя рэстраты, лічычы заўвады з расурсамі. Аднак, пры сканчэньні адзюжэты належыць асьцэрагацца ўраўнаважэньня неабходных жылгетва функцыяў адвэльных прадпрыемстваў і Нар Камісарыятаў.

Мель строгі і заўвады падвор працоўным і сваячасным паступленьнем даходаў дзяржаўных і мясцовых, не дапуская расходуваньня паступленьна паміж кас Наркамфіну.

Катэгорычна забараніць безкредытна выдаты. Назіраць за правільным і прапарцыянальным разьдзяленьнем Цэнтральнымі Наркаматамі сваёй крэдытаў на павучацьныя выпавуваньне мясцовага бюджэту. Дзеля гэтага: будова кварталнага адзюжэты кожны раз тасапаць з расходамі, якія зьяўляюцца ў гэтым квартале першачарговым, у першую чаргу забяспечыць заробачную плату, баручы пад увагу зьмэньні ў пэнах на прадукты першай патрэбы, даць кожнаму павучаюму іспалкому і УФО права перакідаць крэдыты з аднаго пункту ў другі; права-жа перастаўці крэдытаў аднаго ў другі даць іспалкому толькі па згодзе з НКФ і РКП, прадпрыемствы не дзяржаўнага значэньня выключэца з дзяржаўнага бюджэту, а тыя, што пераходзяць на гаспадарчы рашчот, павінны быць абавязкова ўключаны ў рамкі мясцовага бюджэту.

Памятаючы, што падаткі ў хуткім часе зробяцца галоўнай крыніцай нашых даходаў, треба зьяўраць пільную увагу на выдэньне кааперацыйнага суб'ектаў, якія належыць аблажэньня ўраўнаважэньным збоам. З ня меншым стараньнем тэаоліцыдаваць неадмікі на розных відах падаткаў. Неабходна прыняць усэ меры дзеля як найхутчэйшага аб'яднаваньня і пацыяналізацыі ўсёй адвадзэньнага падаткаў, асабліва мясцовых.

У адноснах да дзяржаўных і кааперацыйных прадпрыемстваў і ўстапоуаў ужываць толькі тыя зьгоды, якія ім дэюцца праз законнапажэньні шымагаючы ад іх поўнага і сваячаснага выпавуваньня падатковых абавязкаў.

Усэ грашова-падатковы праца павінна быць пастаўлена на такую вышыню, каб у хуткай будучыне стварыць магчымасьць поўнага пераходу да грашовых падаткаў і сшыньня натурпадаткаў.

У багучым аэрацыйным годзе павінна быць закончана праца па аднаўленьню абавязковага штрахаваньня нярухомай маемасці ў вёсцы на ўсёй тэрыторыі Савецкай Беларусі.

Фінансавы апарат, асабліва падатковы, треба ўзмацаваць значным кэдрам адвэдных партыйнах і прафесыянальных працаўнікоў, прычым апошніх павінны знаходзіцца не толькі ў цэнтры, але таксама ў самых асаўных жэўках фінансавога апарату ад якіх залежыць посьпэх працы Наркамфіну.

Дзеля паспешнай працы фінансавых органаў патрэбна ўсмерна дапамога ад усіх цэнтральных устаноў і пав. вык. камітэтаў. Асабліва апошніх павінны прыцягваць асабліваю увагу фінансавыя працы пугарытоўваючы ўнесць свой аўтарытэт для магчыма лепшага правядзэньня падатковых кампаніяў у пэнасе і дзеля вытрыманьня строгай фінансавай дысцыпліны савецкім арганамі ў пэнасе. Водіаолкомы павінны прыймаць неасрэдня ўдзел у правядзэньні падатковай працы на мясцох.

ФІНАНСЫ.

Даклад т. Талуціса.

Фінансавы пытаньне, цэсна зьяўляецца ўсім абласьцямі нашага будаўніцтва, зьяўляецца галоўным нэўрам аднавадзэньня адраджэньня нашага краю. У працягу пачэў гадоў з часу Акабрскай рэвалюцыі наша фінансавая палітыка ў залежнасьці ад палітычных абставак, мяняла сваё формы.

Мы пугар у нашай фінансавай палітыцы імкнэцца к таму, каб наш рубель стаў моцным, а на тым скачучым і трыпчым сваю каштоўнасьць рублём, якім бы быў да гэтага часу. З гэтага мэтай мы адмовіліся ад дармавых услуг, мы ўвазі падатковую сыстэму, мы дзяржаўны бюджэт паставілі ў в. агульна ў рамках з тым, каб зя прыважэцца на новым выпускам грошай, а прыбыткамі. Пачы з дзяржаўным бюджэтам мы ўвазі і мясцова-бюджэты, які абавязкова часта мясцова-патрэбы.

Пасколькі мы ў сваёй новай экасплятыя палітыцы дапускалі ў невакторых адноснах прыватнага ўласнага, прыватнага прамысла па і прыватнага гаспадарка, паставілі ў нас зьяўляецца аб'ект для аблажэньня падаткамі. Прамысловыя аблажэньні мы спачатку ўстававалі ў самай грубай форме бяз тэаоліць падрахунку. Мы за выдэньня патэнтны стаўлі бльш аванс у лік будучых прыбыткаў, у лік будучага ўраўнаважэньна збору. Вэама, што гэты няўраўнаважэньна была форма але пэм зараз жа былі патрэбны сродкі, каб стараціць эмісію (выпуск новых грошай). Мы ўвазі косвеннае аблажэньне. Вэама, саўдзяр паліцыі кі апабэа рабочага і селяніна, але ў больш значнай меры сваёю ўласнаю кішапёю, дзеля таго, што на ўсе падаткі апа можа перакласці на

спажыўца. Таксама мы ўвазі падатка на раскаты, які зусім не датыкаецца да рабочых і селян. І хоць косвеннае аблажэньне мейш, чым у мірнае час, але ўсё такі яно дало магчымасьць скарэціць эмісію.

Дзеля павучэньня мясцовага бюджэту мы ўвазі аблажэньня да 30 розных відаў. Гэта вельмі вэада дэаонны сыел і на плацельшыца і на тыя органы, якія гэтыя падаткі правэдаюць.

Які ж выхад з гэтага?

У сучасным момант мы ня можа адмовіцца ад магчымасьці падаткаў, ня гледзячы на ўзрэннасьць невааорых відаў падаткаў дзеля таго, што нашы патрэбы вельмі вялікія і мы ня можа адмовіцца ад драбнцы. Але зараз мы адшукаем грунты для пераходу ад гэтай многалічэбна да аднаго падатку. Мы пачынаем ув. дэаць прыбыткава-маёмачы падатка, які пасыла і працягне ўсэ дэаўчыя выдэ аблажэньня.

І на вёсцы мы пачалі падходзіць да аднаго падатку, уводзячы падворны падатка, хоць пакуль што былі поўнасьцю забяспечывае. Але з часам мы зробім гэтак, што селянін будзе плаціць адзін раз у год адны падатка.

Камісарыят грашовых спраў Беларусі паоуа справіўся з ускладзэньным на яго заданьнем, раўняючы з суседнімі губэрнямі і даў магчымасьць Беларусі ў большай меры адбудоваць сваю гаспадарку.

Пасыла сярэчак, у якіх прышлі ўдзель Г. Бэр, Смарговіч, Беленькі і Гольдбэрг, было паставоўлена ўсэ пытаньні, якія выбухнулі ў час сярэчак, перадаць у выбраную фінансавую камісію, каб прыняць належае вырашэньне.

Рэзалюцыя па фінансавому пытаньню.

IV Усебеларускі Зьезд Саветаў са зьдыволеньнем знаходзіць, што Нар. Кам. Грашовых Спраў Беларусі змог, пры ўсім пэдрахтаваньнем апарата, выпавуць ускладзэньна на яго ударную працу і прызнае усё яго працу—агульна часткова падатковую—правідовай.

Зьезд запэваражае прадстаўленым НКГС адчот па дзяржаўнаму бюджэту за 1921—22 г. г., але лічыць неабходным падкрэсьліць, што дэабы выканаўчага бюджэту далёка разьходзіцца з лічбама, якія мейся на ўвазе, в. агульна тэа, што НКГС ня лічыць пры адчэньні крэдытаў з рэалізацыі каштоўнасьці адзюжэты рубля, на якім гэты бюджэт быў абудован. Адначэава адзюжэаца, што скарэціць НКГС в. агульна

русі з кожным месцам знаходзіцца ўсё ў меншай залежнасьці ад эмісіі.

Адчот па мясцоваму бюджэту за мінулы апарэцыйны год сьведчыць аб адвадзэньнаючых працы Н. Б. Г. С. у гэтай галіве, ды гледзячы на некааторыя недачоты няпоўнага пакрыцьця мясцовых патрэбаў адчот па выкапаньню мясцовага бюджэту за першы год яго працы Зьездам зацьвардэаца.

Зьезд адначэа, што неасрэдня падаткі як дзяржаўныя, гэтак і мясцовыя далёка не абхалілі ўсіх аб'ектаў аблажэньня, асабліва ў гарадох, дзе да гэтага часу значнай частка элементу ўхляяецца ад аблажэньня.

У сваёй далейшай працы НКГС на-

ХАРЧОВЫ ПАДАТАК.

Даклад т. Адам-йтуса.

Нар. Кам. Харч. Спраў Беларусі, прунтуючыся на практыцы мінулага году, пачаў сваю працу ў гэтым годзе, абмяночы мінулыя памылкі і ведалікі і пракладаючы шлях да палепшанай сістэмы збору харчовых падаткаў.

Правядзенне кампаніі па збору харчовых падаткаў, якая, можна сказаць, галоўнай масай прайшла ў працягу 2-х месяцаў, паірадавала працяжнай арганізацыйнай падгатоўчай працай.

На аснове вывучэння сельскай гаспадаркі ў усіх бакоў—з боку грунту, статыстыкі і эканомікі,— была болей жыццёвая кантрольная лічба аб'ектаў аблажэння, якая прапанавана месцам дэля кіравання пры зборы харчовых падаткаў. Лічба выяўлялася ў 925.000 дзесяцін пахатнай зямлі прад'ю 1.918.000 дзесяцін мінулага году, севакосу 361.000 дзесяцін прад'ю 610.000 дзесяцін мінулага году, жывёлы ў пераводзе на буйную—519.000 галоў.

Гэты падлік для ўзяскавання харчовых падаткаў даў добрыя вынікі. Пасля акаячвання падліку насамрэч дэдалас права падаваць скаргі на няправільны падлік. Аднак, скаргаў ня было, ня глядзячы на тое, што ў гэтым кірунку была праведзена шырокая агітацыя. Гэта, вядома, ішчэ ня значыла, што падлік быў зроблены абсалютна правільна. Скаргі пачалі паступаць толькі ў момант сяскавання падаткаў; у значнай сваёй частцы яны здавальняліся.

Разрад урадзяйнасці быў вызначан на аснове даных статыстычнага ўпраўлення Беларусі. Усяго трэба было атрымаць 4.283.000 п. адзінкаў жыта, што складае, ня лічычы недаймкі мінулага году, 93 1/2 проц., з недаймкай—96 1/2 проц.

Астатак неатрыманых харчовых падаткаў падае на адорочку сяскавання сена і часткова на Вабруйскі нав. і сав. гаспадаркі.

У бягучым годзе харчовых падаткаў болей мінулага году на 5 проц. Тлумачыцца гэта тым, што плошча засева павялічылася на 8,2 проц. (у мінулым годзе 623.000 дзесяцін—у бягучым годзе 673.000 дзесяцін). У з'вязку з гэтым заложы збор збожжа таксама павялічыўся на 10 проц. (сабрана ў мінулым годзе 28,7 мільянаў пудоў адзінкаў жыта, а ў гэтым годзе—32,1 мілья. пуд.). Кампанія

харчовых падаткаў у гэтым годзе прайшла куды паспешней, чымся ў мінулым годзе.

Першае мейсца ў паспешнасці выпадзення займаюць паветы Ігуменскі, Менскі і Слуцкі. Галоўным чынам адстаў у гэтым годзе, як у мінулым, Вабруйскім павет.

Скарачэнне штатаў, якое адбылося некалькі разоў, у значнай меры дапамагло ачысціць наш апарат ад гультаёў і нячэсных. Аднак, не ўга сказала, што наш апарат абсалютна ачысціўся ад шkodнага элементу. Праца ішчэ не закончана. Харчовы інспектары былі прафільтраваны і прапушчаны праз харчовыя курсы пры Нар. Кам. Харч. Аднаведных прапаўнікі агатоўчых кантор былі зменены ў раз'меры 60 проц. усяго ліку. Некаторыя з іх за халатныя адносіны да справы і крадзежства былі аддадзены пад суд і дасталі заслужаную кару. Тых, хто застаўся, а таксама новапрыятныя былі грунтоўна праінструктаваны. З болей здавальняючых загаткаў трэба адзначаць Смалевіцкую, Менскую, Рудзенскую, Старарожскую, Слуцкую, Мазырскую. Шмат слабеі прапавалі Вабруйская, Койданаўская, Пухавіцкая і Капэвіцкая загаткаватры.

У працягу бягучага сезону праведзена вялікая рамонтна-будаўнічая кампанія. Умясьціцельнасць пашт складаў павялічылася на 300.000 п. Загатоўлена на 70.000 пуд. новай, добрай дубовай тары. Усе загаткатры маюць у дастатным ліку багю і інш. гаспадарчага інвентару. Прапуская адольнасць загатоўчых кантор у суткі—250.000 пуд.

У гэтым годзе збор харчовых падаткаў каштаваў дзяржаве прыблізна на 11—12 проц. агульнай сумы сабраных падаткаў, што зусім нармальна.

Неабходна канстатываць, што бягучая харчовая кампанія таксама выявіла некаторыя недахваты харчовай падатковай законадаўчэсці і практыкі правядзення. Асабліва зьявілася пытаньне аб неабходнасці аб'яднання грашовых падаткаў з ватуральнымі ў адзіную падатковую сістэму, гэта—пытаньне аб залучэнні Нар. Кам. Харч. а Наркамфінам. Погляды Наркамхарч. і Наркамфіну ў гэтым пытанні адзальковыя. Падобнае аб'яднаньне трэба правесці ішчэ з мэтай ашчэднясці расходаў пры зборы падаткаў.

Р Э З А Л Ю Ц Ь Я

па дакладу Нар Кам. Харчаваньня.

Заслухаўшы даклад т. Адамай-туса аб кампаніі харчовых падаткаў гэтага году, 4-ты Зьезд лічыць, што заданьні па харчовых падатках атрыманая Беларуссю вядома з агульным плянам харчовых падаткаў па ўсёй Савецкай Фэдералці, выпадненым здавальняюча.

Але ў той-жа час Зьезд лічыць, што разьмеры падаткаў і спосабы аблажэння гэтага году пажка адбываюцца на нашай сельскай гаспадарцы, а дэля гэтага ў будучым годзе ў падатковай законадаўчэсці трэба ўнесці вось якія змены:

1. Пры вызначэнні разрадаў традыцыйна старадці вызначыць х, баруны пад увагу фактычны раджай і ўмовы грунту кожнага

мяйсцовасці і да аддзельных вёсак

2. Управісціць спосабы аблажэння гаспадарак, галоўным чынам, жывёлы і сенакосаў, а таксама вызначыць тэрміны выпаднення харчовых падаткаў з тым, каб збор падаткаў не адбываўся кепска на разьвіцці сільскай гаспадаркі.

3. Пры вызначэнні кантрольных лічбаў выхадзіць з фактычнасці існуючай колькасці пахатнай зямлі, севакосаў і іншых аб'ектаў аблажэння

4. У далейшым упрощаючы сістэму падаткаў, старацца павялічыць льготы для беднейшага насялення, галоўным чынам, даць льготы тым, у каго няма коней і гаспадаркам, якія моцна пацярпелі ад ровных стыхійных прычын.

скаму, які бязьмешна і бяскарнына любіць гэта справу.

Т. Сіманаўскі разьяжджаў па ўсёй Расей, закупіліва бібліотэкі вучоных (як напр. бібл. Янчука, Жываніцава, Карскага і г. д.), падабраў падхадзячы штат служачых, кіраваў рамонтам дому і г. д.

Выстаўка пры бібліотэцы на ця-

перашні час досыць багатая. Пачвём не агляд з Беларускага аддзелу.

Беларускі аддзел.

Адразу кідаення ў вочы старадаўняга скуравы фэліяты, сталёвы друк мінулых вякоў, арыгінальныя прыгожыя вінеткі і г. д.

Красуецца «Літоўскі Статут», выданьне 2, 1619 г. 2 экзэмпляры хронікі Стрыйкоўскага, выд. у канцы 16 веку.

Выданьне Канстанціна Астрожскага, 1594 г. Выданьні нашых вольных друкарваў у Менску, Магілеве, Слоўмі, Смаленску, Горадні і г. д. Канец 18 і пач 19 веку

Уніяцкі выданьні ў нашым краі. Пач. 18 веку.

Выданьні нашых пісьменьнікаў: Марцінкевіча, Чэчата, Баршчэўскага і іншых.

«Сборник статей, не дозволенных цензурой», 1862 г. Паміж іншым ёсьць у зборніку цікавы арт-кул пад назваю «Из Белоруссии. То что есть, хотя и не то, что кажется друзьям московским». Аўтар невядомы.

«Отчет графа М. Н. Муравьева по управлению Сиб.-Зап. Краем», 31 мая 1863 г. на 17 красавіка 1865 г.

«Докладная записка о мерах, могущих укрепить национальное самосознание белоруссов и противодействовавших их полонизации». С.-Кригта. Менскі губернатар Гірс. 1914 г. Пры гэтым трэба адзначыць, што губернатар Гірс быў адным з зьядлых прып'ясыцелеў беларускага адраджэння. У 1914 годзе не дазваляў залажыць у Менску беларускі клуб і беларускую аматарскую труппу.

Дзвэ Указных Кнігі Беларускага Генерал-Губ.-ратарства з часоў Кадырыны і Наула.

Ёсьць пры беларускім аддзеле багатая калекцыя беларускіх газет і часопісаў ад 1905 г. да апошняга часу.

Але самае цікавае і карыснае—гэта багаты збор кніг па беларусказнаству на розных мовах. Паміж імі ёсьць шмат кніг з аўтографамі вучоных.

Беларускія вучаныя і літэратары цяпер карыстаюцца гэтымі кнігамі.

Аддзел навейшай літэратуры.

У гэтым аддзеле сабраны камплект усіх выданьняў на 1922 г. Расейскай Цэнтр. Кніжнай Палаты Украінскай Кн. Палаты.

Грамадзянскі друк 18 в.

Паміж гэтымі кнігамі ёсьць першае выданьне Ламаносава, выд. Патроўскай эпохі.

«Бархатная кніга» Новікава з аўтографам.

Заграічны вольны расейскі друк.

Ленданае выд. Гердана. Выд. фонду расейскага друку ў Лёндане, Берліне, Жэневе і г. д.

Нашыя школы.

(13-ая савецкая сямёхгадовая школа). (Уражаны).

Ужо даўно, праходзячы па Аляксандраўскай вуліцы, блізка што на самым канцы места, бо ў раёне Локертаўскага піўнога заводу, прыглядаўся да вывескі «Беларуская Гімназія». Вісела сабе гэтая вывеска над нейкімі руінамі (толькі аўсім непазначанымі), і мне гэта здавалася нейкім недарэчным жартам. Прыходзіла ў голаву думка: «якая тут чорта можа быць гімназія?» Часы сьвечкія, ні аб якіх гімназіях ні слуху, ні духу, а тут жа—на табе. На вывесцы каля подпісу маляра—год: 1919. Я так і думаю, што ў 1919 г., зацінутыя на канец места беларускія культурнікі адчынілі тут пентха эле вятарнае (бо на большае, паўна, ня было ні сродкаў, ні магчымасцяў) і назвалі свай тварэнне гордым імем «беларускае гімназія». А потым, можа, ад іх творацьсці застаўся толькі вывеска, аб зкой усе забыліся, і яна вісіць сабе ды мсці.

Ажно месцамі болей таму позад зямсг гэтай вывескі зьявілася

другая, новая і сьвезкая: «13-ая савецкая сямёхгадовая школа». Дзеньчычы заславаьсці загадчыца гэтай школы (важучы паранейшаму, трэба было-б сказаць «наша» дырэктара) нашага індомата беларускага географа Азубкіна, мне удалос падрабіна азнамішца са станаўнічым школы. Напершае, будыні. Іх два. У адным мелішца пад'клясоў, у другім—два, жыве некалькі настаўнікаў школы і сам загадчык. У класах, не зважаючы на адлігу, холадна і ілгартульна. У адным мелішца прымаць плямь на столі. Што такое? Аказваецца, лезла быў рамонт. Дах працякаў, падлогі былі ў няспраўнасці і інш. Што паложыцца да даху, дэж з ім расправіліся вольмі проста: замазалі даіркі кітам і багата!

Холячы на класах, звартаю ўвагу на вучэбныя прылады. Аказаецца—ёсьць непаічкі (ванат вельмі вельмі неваічкі) фізічна пабіваць старыя варэтэ і трохі срушэнт таў, але праводзіць акую небудзь

Аддзел заграічны.

Аддзел заграічнай навейшай літэратуры мае новыя выданьні: амэрыканскія, нямецкія, ангельскія і інш.

Ёсьць спецыяльна-я пасылкі кніг 1922 г. з бібліотэкі Берлінскага Унівэрсытэту.

«Трактар» (сельска-гасп. маш.) 2 томы. Выд. міжнароднае, друкаваліся ў Нью-Ёрку ў 1921-1922 г.

Часопісі Р. С. Ф. С. Р

Сабраны ўсе газэты Р.С.Ф.С.Р. на ўсіх мовах.

Івкунабулы.

Квіжкі, друкаваныя да 1520 г. у Кельне, Базэл, Венэцыі і інш. у большасці на лацінскай мове.

Творы Лактвнцыя ў выданьні Альдова ў Венэцыі.

3 кніг 16 веку. Базальскія выданьні Фробана, Эразма, Ротардамскага, Ёсіфа Флавія, старасьвецкая польская біблія і г. д.

3 кніг 17 веку. 52 экзэмпляры выд. Эльзэвіраў.

Цэлы камплект кніг з эпохі французскай рэвалюцыі.

Панскі індэкс забароненых кніг. Першае выд. Вольгэра.

Аддзел славяна-рускага друку.

Кіеўскія выданьні 1620 г. «Нома Канон» вядомая ў Расей ў 4 экз. (чацьвёрты экз. у нашай бібліотэцы.) Лексікон славяна-рускі.

Старасьвецкія рукапісы.

Паміж рукапісамі кнігамі ёсьць надта ценна ілюстраваная, з багатымі арамантамі і ў багатых яркіх фарбах, як напр., кніга «Меч духоўны», (18 век).

Выданьні Акадэміі навук.

Бібліотэка мае поўны камплект гэтых кніг, да 3000 томаў.

Росіка.

Заграічныя кнігі аб Расей.

Аддзел жьдоўскіх кніг.

Гэты аддзел досыць багаты і вызначанае тым, што ў ім прадстаўлены толькі тыя кнігі, якія друкаваліся на Беларусі з мінулых вякоў. Кнігі гэтыя складаюць багаты матэрыял па гісторыі разьвіцця жьдоўскай культуры на Беларусі. Аб гэтым мы падвём спецыяльна арыкул жьдоўскага вучонага М. Рабіновіча.

Тав. Сіманаўскі абводзіў мяне па ўсіх аддзелах, паказваў найцікавейшыя кнігі, апавідаў гісторыю стварэння бібліотэкі—адзей з найлепшых скарбніц нашай культуры.

— А з дэлегатаў шмат хто прыходзіў на Вашу выстаўку?—запытаўся я.

— Ня надта...

— Нічога. Былі вельмі заняты на Зьездзе. Рабочыя і сяляне вельмі цікавяцца культурай, але да Акцябра яны ня мелі доступу ў гэты вялікі храм, а пасля Акцябра яны аддалі ў навуку свае найлепшыя маладыя сілы.

З. Вядула.

фізычную працу пельга, бо няма матар'ялаў, і струманьня ляжачы бязьдзейна. У адной плясе я пабачы ў сіратаіва прытулішчуюся ў рагу шафу, а ў ёй невазьма мів'ятурных бюстаў нэгра, кітайца і яшчэ кагосьці. Ёсьць некалькі старых, да неймавернасьці падранных вартаў.

Барты Савецкае фэдэрацыі п'ямз п'воднае, так што вучні ня могуць атрымаць ніякага разуменьня аб сучасным становішчы рэчаў. А чаму?—Наркамасьветы не дае. А не дае паўна, таму, што бедны. Які поп, такі й дзяс; які начальнік, такі й падчынёны! Бедната і больш нічога.

Забясьпечанасьць школы школьнымі прыладамі зрабіла на мяне нясмачнае уражаньне. Аднак, калі я сказаў аб гэтым загадчыку, тав. Азубкіну, дык ён толькі засьмяяўся. Аказаваецца, школа іх лічыцца аллюю з найбагатшых у сэнсе школьных прыладаў і былі прыбы з боку другіх школаў адваіваць часьць іх, але гэты «імпарызалістычны» напад быў адбёты.

Цяпер што паложыцца дзясцей. Шмат малых Хлопчыкаў і дзясчэгак. Такія сымпатычныя белагаловікі. Але—арлетарыят, у поўным значэньні слова. Тут я ўвачывідзі арканасяса, што пралетарскасьць добра па папэры і ў палітыцы, але не ў адзежы. Няхай сабе гэтыя дзеткі растуць і гадуюцца ў пралетарскім духу, няхай іх душа наіп'явэцца пралетарскасьцю, але а шыра хацёў бы, каб іх адзежа была хоць трохмі буржуазнай.

Гэтая страшная пралетарскасьць вучыаў (іначай—страшная беднасць) выяўляецца і з гутаркі з загадчыкам школы. Дзесі падчас ня маюць у чым прысьці на заняткі. З ліку 185 вучыаў і вучаніц плаціць за вучэньне толькі 72: 71—дзесі сяброў прафсаюзу і 1—так сабе. Бацькі гэтых «прафсаюзных» дзясцей зьяіваюць, як выдаць, ня вельмі-то высювія пасады, бо плата за аістапад на прафсаюзнай тасе выявілася ўсяго ў 101 мільён 200 тысяч руб. (разумецца, грашні 1921, а ня 1922 году). Апрача дзясцей прафсаюзнікаў, рэнта—дзесі чырвонаармейцаў, беспрэцоўных, дзясчых дамоў і² пагоў—беднаты.

Ну, а як стаяць вучэбныя справы? З усяго, што маюю сказава равей, здавалася-б, што й гэтая борава стаіць дрэнна, кульгае. Аднак, якраз не. Школа лічыцца даследчаю пры Белвадэткаўке і прыпаецца добра настаўленаю. Большасць навукаў выкладаецца па беларуску, прафсаюску—толькі расейская мова, сацыялёгія, савецкая канстытуцыя, гісторыя ў 6—7 групах ды матэматыка—7-а. Каб былі квіжкі, лэп і гэтыя два прадметы можна было-б выкладаць па беларуску.

Быў я на дзвёх лекцыях: арытматыкі ў першай групе і беларускай мовы ў сьмай. Агульнае ўражаньне такое, што маладыя настаўнікі прадуоць з энтузіязмам, з захапленнем да справы. Гэтае захапленне замяняе ім падчас недахват педагогаічай практыкі а таксама, як відаць, недахват п'ясыі, бо калі б ня гэтае захапленне, дэж на п'ясыі сучаснага настаўніка было б немагчыма вытрымаць.

Калі я быў на лекцыі беларускае мовы ў сьмай групе, чыталі прысьяў «Над крыванымі разорамі» Цёткі. Чытаньне было з камінтар'ямі, што цяпер з панамі доўчана, больш іх над каркам беларускага мужыка ня будзе. Дужа добра, дужа добра. Але нашы агітаў не па ўсёй Беларусі. Калі вы, дзеткі, падраеццаце, дык ганчаіце, чэго ня скончылі мы,—гэіде гэтым паіом і ў хвосі і ў групу бяз усялякі царамош! Тав. Азубкінавінда аітупені Мандэ. Тады беларускіз сяляне па ўсёй Беларусі змогуць уздэхнуць вольна і сказаць казювымі словамі артадэду Цёткі: «Мы сіма! Мы права!» П. Любэцкі.

Ідзеце на выстаўку!

(Кніжная выстаўка да Усебеларускага Зьезду Савстаў пры Дзярж. Унівэр. бібліотэцы).

Побач з агульнай Усебеларускай выстаўкай Беларускай Дзяржаўнай і вярхоўскай бібліотэка палажыла ў сваім будынку (6. Юбілейны м.) багатую выстаўку старасьвецкіх і новых кніг.

Трэба зазначыць, што Дзярж. цв. бібліотэка існуе ўсяго другі год.

Пры вельмі прыхільных варуках зьявілася наша бібліотэка. Патраб было вялікае адмільваьне да гай справы, каб у працягу аднаго ду сабраць бібліотэку ў 100.000 тг. Усё гэта стварылася дзякуючы чэцкай/уладзе, якая не ішкадала кіх грашовых сродкаў на будаўства нашай культуры і дзякуючы іўніку бібліотэкі, тав. Сіманаў-

Бюльлетэн № 141

Менскай Мэтэаролёгічнай Станцыі

Галоўнай Фізічнай Абсерваторыі
пры Менскай Даследчай Балотнай Станцыі.

З 18-га 19-га сьнежня 1922 году

СТРУМЕНТ.	1 годзіня лян.	9 годз. вечара.	7 годз. рабіцы
Баромэтр	736,6 ^{mm}	736,9 ^{mm}	740,7 ^{mm}
Тэрмомэтр	0,5 [°]	-1,0 [°]	-9,3 [°]
Максымальны тэрмомэтр	0,5 [°]	0,5 [°]	-0,1 [°]
Мінімальны тэрмомэтр	-0,4 [°]	-1,0 [°]	-10,0 [°]
Вільгаць параўнаўчая	96%	92%	97%
Асадкі ў міліметрах	—	—	0,1
Грунтавы тэрмомэтр на глыбіні 0,8 м.	0,6 [°]	0,6 [°]	0,6 [°]
Флюгэр (сіла ветра—матраў у секунду)	Зацішша Днём і раніцоў густы туман.		

ВЕСТКІ З МЕСЦ.

Слуцкі сельска-гаспадарчы тэхнікум.
(Слуцк)

Адчынены ў гэтым годзе Слуцкі сельска-гаспадарчы тэхнікум набыў усё больш і больш сілаў. Вучняў у ім на адчыненых двух курсах і ў сягондуючы, існуючай пры тэхнікуме і мясцай сельска-гаспадарчы нахіл, ёсць поўны лік. Матэрыяльнае становішча паліпшаецца таксама тэхнікум атрымаў сабе вялікі будынак і з вясны мае атрымліваць дзве савецкіх гаспадаркі непасрэдна ад Слуцка, а з восені перайсці на поўнае ўтрыманьне Наркамзема. На гэтых днёх прыехалі з Петраграду два вучоныя арганомы і адзін інструктар сельскай гаспадаркі. Чакаюць яшчэ. З прычыны павялічэння педагогічнага персаналу тэхнікум мае адчыніць дадатковы прыём слухачоў. Больш шмат жа даючых паступіць, каб набыць сельска-гаспадарчую асвету.

Камісія беларусазнаўства.

Дзеля таго, каб трываць Беларускае рух у належным кірунку, на першы час у Слуцку пачала працаваць Прадметная камісія беларусазнаўства, якая мае замяніць усе грамады і гурткі і адкастаўленія статутаў перайсці да рэальнай працы. На першым арганізаваным сходзе камісія выбрала сакратарыят і «бюро» бліжэйшых мэтай камісія—ізуваньне беларусазнаўства, мэтаду выкладання яго ў школах

Вечар у чэсьць 4-ай гадаўшчыны КСМ Беларусі.

У надзелью, 17-га сьнежня, у акадэмай залі Беларускага Педагагічнага Тэхнікуму адбыўся вечар у чэсьць 4-ай гадаўшчыны існаваньня і пераходу 5-му году існаваньня КСМБ.

і досыць у Беларусі, асабліва Слуцкага павету. У камісію абавязкова ўваходзяць усе настаўнікі, якія выкладаюць беларуа мову ў школах, і ўсе асобы, жадаючыя дасягнуць у калектыўнай працы вышэй адзначаных мэтай. Камісія мае зьвязацца і іравацца вышэйшымі навуковымі ўстановамі на Беларусі і працаваць пры Адазеле Нар. Асьветы, як сэкцыя.

Вынікам працы камісіі трэба чакаць павышэньне кваліфікацыі настаўнікаў, якія выкладаюць прадметы беларусазнаўства.

У хуткім часе мяюць заснаваць камісію па іншых прадметах.

Будаўнічы тэхнікум.
(Слуцк).

Некалькі гадоў таму назад у Слуцку арганізавалі тэхнікум, маючы на мэце падгатаваць будаўнічых тэхнікаў. Вчняў у першы год было дзювоў многа. Але дзювоўны браку сродкаў, які вызываў браку педагогічнага персаналу, ападу і інш., тэхнікум запідаў усё больш і больш. У гэтым годзе маецца 119 вучняў на ўсіх курсах, педагогічнага персаналу няхват, ападу намя, будынак без скла і г. д. У мінулым годзе тэхнікум быў зняты з дзяржаўнага ўтрыманьня, а ў гэтым годзе з за малага ліку слухачоў, няхват настаўнікоў і адсутнасьці матэрыяльнай базы тэхнікум зачынены. На тэнікаў Адазел Асьветы мае скарыстацца па стэныальнасьці, а вучняў рэзьмержаваць па існуючых тэхнікумах, школах і г. д. Мае масьць зачыняе кога тэхнікуму мае перайсці да сельска-гаспадарчага тэхнікуму.

Згублены:

- Лічн. карт., выд. Амалянск. Вал. Вых. Кам. № 332, Мгарыч Т. М., кв. 277.
- Лічн. карт., выд. Амалянскім Вал. Вых. Кам. № 337, Шамо М. кв. 278.
- Лічн. карт., выд. Амалянскім Вал. Вых. Кам. № 333, Шамо А. П., кв. 279.
- Лічн. карт., в.д. Менск. Ц.в. Ваен. Кам. № 604, Ляпоўскі С. І., кв. 280.
- 1) Лічн. карт., выд. Марыупальскім Пав. Ваен. Кам.; 2) пасьведч. асобы, в.д. Марыупальскім Пав. Міліц. Снішвен Д.Н., кв. 281.
- Лічн. карт., в.д. Менск. Пав. Ваен. Кам. № 679, Мазо Н. З., кв. 282.
- Мэтрычн. выпіс., выд. Закам, Лавіцкай, кв. 283.
- Пашп., выд. Менск. Гар. Міліц. Кантаровіча М. І., кв. 284.
- Часов. пасьведч., выд. Спорт цэнтрам № 246, Нучынскій В. М., кв. 285.
- Учотна-воінскі біл., выд. Менск. Пав. Ваен. Кам., Трубенак Н. І., кв. 286.
- Лічн. карт., выд. Пярэжырскім Вал. Ваен. Аддз. № 34, Асіпчык П. В., кв. 287.
- Лічн. карт., выд. Пярэжырскім Вал. Ваен. Аддз. № 153, Доўгі В. І., кв. 288.
- Пасьведч. асобы, выд. Нач. Адд. Службу № 100200, Казьлюн Г. А., кв. 289.
- Конт. учотн. карт. № 168, выд. Асташыцка Гарадзечым Вал. Вых. Кам. Стаф новча А. А., кв. 290.
- Пашп., выд. Кацярнаслаўск. Міліц., Прга Р. М., кв. 291.
- Лічн. карт., выд. Душынскім Вал. Вых. Кам. № 229, Брдзіна С. М., кв. 292.
- Багажн. квіт., выд. багажн. аддз. станц. Генічаск да ст. Менск. Заходн. ч. тун. № 5591, Фалькенгофа А. В., кв. 293.
- Пашп., выд. Штаб. Менск. Гар. Міліц. № 145559, Клейнбэрг Г. Я., кв. 294.
- Членск. кніж., выд. саюз. друкароў, Плоткіна Х. З., кв. 295.
- Лічн. карт., выд. Амільянскім Вал. Вых. Кам. № 98, Бак В. В., кв. 296.
- Лічн. карт., выд. Амільянскім Вал. Вых. Кам. № 433, Барывіка Б. Ф., кв. 297.
- Пасьведч. асобы, выд. Нар. Кам. Асьвета, Грынюкова С. С., кв. 298.
- 1) Пашп. сямейны, выд. Віленскім Машч. Управа; 2) воінскі біл., выд. Менск. Пав. воінскі на-чальн.; 3) членск. кніж., выд. Адзкім саюз транспартнікоў, Рудніцкага Р. М., кв. 299.
- Мэтрычн. выпіс., выд. Цэнтра закам Рубінатэйна Л. І., кв. 300.
- Лічн. карт., выд. Амільянскім Вал. Вых. Кам. № 167, Варывончык Г. І., кв. 301.
- 3 лічн. карт., выд. Папэйскаўскім Вал. Вых. Кам. за №№ 128, 197, 635, Хаткевіч В. Хатавч. Ф. Кіршоў К. кв. 302.
- Пашп., выд. Штаб. Менск. Гар. Міліц. Голуш Р. Г., кв. 303.
- Пасьведч. асобы, выд. Нач. Аддз. Сл. руху ст. Менск. Аляксандр чыгун. № 110517, Мароз А. В., кв. 304.
- Пашп., выд. Слуцкай Пав. Гар. Міліц. № 2859, Чуліш М. Н., кв. 305.

Згодна пастанове Прэзыдыуму Цэнтр. Вых. Кам. Белар. ад 8 га сьнежня г. г.

з 1-га СЬНЕЖНЯ 1922 году

распачаў сваю чыннасьць

Дзяржаўны Трэст Выдавецкай Справы і Паліграфічнай Прамысловасьці Беларусі

„БЕЛТРАСТДРУК“

(яднаючы Дзярж. Выдавецтва Беларусі, Контрагэнтства Ц. В. К. Б. і Управа Паліграфічнай Прамысловасьці Сав. Нар. Гаспадаркі Бел.)

СКЛАД ПРАУЛЕНЬНЯ:

Старшыня праўленьня *Л. Стронгін.*

Сябры праўленьня: *Я. І. Эйдэльман, Я. Э. Вольфон.*

Тэлефоны: № № 303, 244, 243.

Трэст зьмяшчаецца па Петрапаўлаўскай, № 8.

Белорусская Контора ГОСУДАРСТВЕННОГО БАНКА РСФСР.

объявляет, что в связи с переходом с 1-го января 1923 года на дензнаки образца 1923 года, во всех денежных документах, платежных поручениях, телеграммах, письмах и всякого рода бумагах, начиная с 1-го января и до 1-го апреля 1923 года после всякой суммы, означенной в Советских бумажных дензнаках, необходимо делать приписку:

„Выпуска текущего года“

как, например, „25 руб. 82 коп. выпуска тек. года“.

Только при условии этой приписки сумма будет считаться выраженной в дензнаках 1923 года.

После 31-го марта 1923 года приписка слов „выпуска тек. года“ отменяется и после указанного числа всякие обозначения сумм бумажных Советских дензнаков будут считаться безусловно выраженными в дензнаках 1923 года.

БЕЛОРУССКАЯ КОНТОРА ГОСУДАРСТВЕННОГО БАНКА.

- Часов. пасьведч., выд. Слуцкай Пав. Гар. Міліц. Булін М. В., кв. 306.
- Пашп., выд. Слуцкай Машч. Управ. Гольдбэрг Г., кв. 307.
- Спраўка аб радзінны, выд. Цараўскім Вал. Вых. Кам. Слуцка-пав. Малешка С., кв. 308.
- Пасьведч., выд. Слуцкім пав. Ваен. Кам. № 2777 і рэг. страм. карт. на чына № 3447 в.д. Папэйскаўск. Вал. Ваен. Кам. Крэйскага М. І. кв. 309.
- Пасьведч. урочэбнай камісіі, выд. Слуцк. Пав. Ваен. Кам. в.зв. а.з. вэйсков. службы, Філіпвіч Л. А. кв. 310.
- Пашп., выд. Урэчкай Машч. Управ. Мэйгель Э. М., кв. 311.
- Лічн. карт., выд. Кайдановскім Вал. Вых. Кам. № 58, Кізон Г. М. кв. 312.
- Пашп., выд. Менск. Гар. Міліц. № 10237, Кагановіч Ф. М., кв. 313.
- Багажн. квіт., выд. багажн. аддз. ст. Курск да ст. Менск. 8184, Кагановіча, кв. 314.

АДКРЫТА ПАДПІСКА НА УСЕ ГАЗЕТЫ на СТУДЗЕНЬ М-Ц 1923 Г.

Умовы падпіскі на МЯСЦОВЫЯ ГАЗЕТЫ з дастаўкай і перасылкай:

Звычайная	Льготная
1. «Савецкая Беларусь»	1000 р. 600 р.
2. «Звезда»	1200 „ 700 „
3. «Звезда» з прылож.	
«Бел. Дзевяня»	1400 „ 1000 „
4. «Векер»	1000 „ 600 „
5. «Млот»	600 „ 400 „
6. «Красная Сьмея»	— 100 „
7. «Юны Пахарь»	— 50 „
8. «Юнар Арбайтэр»	— 50 „

Льготная падпіска на газету „Звезда“ з прылож. „Бел. Дзевяня“ прымаецца выключна ад сялян.

Выд. 3 разы на тыдзень

1 раз

2 разы на месяц

Розьнічная ціна:

«Звезда» 60 р. за пумар.
«Векер» 50 „ „

Льготная падпіска прымаецца выключна ад рабочых арганізацыяў і членаў КПВ і КСМ.

Падпісчыкам, якія падпісваю плату ўлісцэ пасьля 31-га сьнежня, газеты за ранейшыя дні выдавацца ня будуць.

Умовы падпіскі на ЦЭНТРАЛЬНЫЯ ГАЗЕТЫ без дастаўкі:

«Изв. ВЦИК»	1500 р.	«Труд»	1500 р.
«Правда»	1500 „	«Беднота»	1200 р.
«Эконом. Жизнь»	1500 „	«Раб. Москва»	600 р.
		без прылажэн. з прылажэньня.	1500 р.

ПАДПІСКА на азначаных у гэтай абвешчцы пэнах будзе прымацца толькі да 27-га сьнежня г. г.: пасьля ж гэтага тэрміну падпіска будзе прымацца па розьнічнай ціне.

Да ведама падпісчынаў ад паветаў, містэч. і вдалас.: падпіска на цэнтральн. газеты прымаец. без дастаўкі. Пачтай цэнтр. газеты перасылацца на будучь.

Розьнічная ціна:

«Изв. ВЦИК»	80 р. за 1
«Правда»	75 „
«Экон. Жив.»	75 „
«Труд»	80 „
«Беднота»	50 „

Падпіска прымаецца ў Менску ў Белтрэстдруку, Петрапаўлаўск., 8, ва ўсіх гарадох, у аддзяленьнях Белтрэстдр. (быўш. Контрагэнтства) і ва ўсіх поч.-т. канто